

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttérre 20 fillér.

Felolós szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az aranka vagy ló „herekosz” elleni védekezésről.

(Folytatás és vége.)

II.

Tavaszzal azok a gazdák, akik here és lucernamagot akarnak venni, szépen összejönnek és mindenik fölírja, hány kiló here és lucerna magra van szüksége. Mondjuk, 10 gazda 2 mmázza here és 1½ mázsa lucernamagot akar. Ekkor a gazdasági egyesület megkéri, küldje el nekik a fent mondott mennyiségű, államilag ólomzáróztott és arankamentes here és lucernamagot. Ettől kedvezményes, olcsóbb áron kapják a jó magot, mint a kereskedőtől a rosszat.

Mindenik mag kettős zsákban van. A külső közönséges zsák, míg a belső egészben szövött varratlan zsák. Ennek a száján a kötőmadzagon van egy kis zöld cédula, amelyet a zsákhöz egy ólompecsét erősít. Az ólompecsét egyik oldalán egy magyar korona, a másikon egy állami vetőmag-vizsgáló állomás felírás van. Ha a zsákot felbontjuk, ott hever a mag között a bárca másik fele, amelyen ugyanannak a számnak kell lenni, mint a külső cédulán.

Tisztelt olvasóim, csak az a valódi arankamentes mag, amelyik így van lezárva, s az ilyen nyugodtan vehetik meg. A magvizsgáló állomásokat azért állította fel a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszterium, hogy a gazda közönségnek szolgáltatásokat tegyenek és lehetőleg megvédjék családásoktól.

Sok gazda azt mondja erre: „nem kell nekem ugyan cédulás mag, megtermelem magam, ki is tudom tisztítani belőle az arankát”. Az első dolog, a termelés csak megy s ha nem volna benne aranka, jó is a mag, de ezt nem tudja a gazda megítélni. Vegyen tehát a termelő a termelt magból egy ¼—½ kgr.-ot küldje be a keszthelyi vetőmagvizsgáló állomásra, hol ingyen megvizsgálják s mondják meg, hogy van-e benne aranka. Ezt csak meg lehet tenni, mikor egy garasba sem kerül.

Ha azonban arankás a mag, azt a kisgazda nem tudja kitisztítani soha. Erre külön gépek vannak, amelyek meglehetősen drágák, így a kisgazda által nem szerezhető meg.

Megeshetik azonban, hogy az államilag ólomzárólt mag vetése után a gazda egyszer csak egy arankafoltot talál a heresében. Első dolga ilyenkor: jól összeszedni, azt aki ajánlotta a magot. Erről azonban nem tehet senki, mert vagy a földön volt aranka, vagy a gondos szomszéd arankával teli hereséből vitte oda a madár, vagy a szél e kedves vendég magját. Ezért igen ajánlatos időközönként alaposan megvizsgálni a here- és lucernavetést s ha lálunk arankás foltokat, igyekezzünk azokat azonnal kiirtani.

Alig van gazda, ki ne tudna az aranka irtására egy-egy jó szert, mely nézete szerint a legtekélyesebb, — amelyek azonban ritkán vezetnek eredményre.

Ajánlják árpapolyával, juhtrágyával, komposztal stb. befedni, kiégetni, kikapálni stb. és még nem tudom én, mi mindent csinálni vele. Nem akarom ezzel azt állítani, hogy a felsoroltak módszerek egyikével sem lehet az arankát kiirtani, mindeniknél az a fontos kérdés, mikép visszük keresztül az ajánlott munkát?

Tegyük fel, hogy egy gazda meglát egy arankafoltot a heresében. Veszti a kapát, kiballag s a milyen nagy volt a folt, oly nagy helyen kikapálja a lóherét s talán még egy csomó szalmát is eléget rajt. Pár hét múlva azt látja, hogy az égetés határán kezdődve, terjed tovább az aranka. Nagyon természetes, hogy így irtani arankát nem lehet, kár a ráfordított fáradsáért. De hát hogy járjunk el? Kérni bizonyára e sorok olvasója. Elmondom tehát.

Először is megnézzük jól, milyen nagy az arankás folt, s azután a folt széléhez még egy lépésnyit hozzávéve, azonnal felforgatjuk a földet és úgy égetjük el rajta az oda készített néhány villa szalmát.

Miért kell ezt tenni? Azért, mert az arankának egyes vékony száalai a here között fél méternél távolabbra is elnyulnak és ezeket nem látjuk. Elég, ha egy ilyen szál marad is a heresében.

Az aranka irtást mindig júniusban kell végezni, mert az aranka július—augusztusban virágzik, tehát ezt kell feltétlen megelőzni.

SENTEH DEZSŐ, gazd. szakt.

A Muraközi Tanítókör közgyűlése.

A Muraközi Tanítókör ez évi XXXIII-ik rendes közgyűlését folyó hó 6-án tartotta Drávavásárhelyen. A közgyűlésen jelen voltak: dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő; Filipics Lajos plébános, országgyűlési képviselő; Kecskés Ferenc ker. esperes, egyházkerületi tanfelügyelő; Drávavásárhelyi község előjárósága, a drávavásárhelyi áll. iskola gondnoksága, több érdeklődő tanügybarát és a tagok nagyszámában.

Közgyűlés előtt Sray Józsefné, Grész Valéria tanítónő tartott ügyes gyakorlati tanítást a beszédeértelm gyakorlatok köréből.

9 órakor ünnepi gyászmise volt az aradi vértanúk lelkiüdvéért. A misét Kecskés Ferenc ker. esperes mondta Filipics Lajos drávavásárhelyi plébános, orsz. képviselő és Lovrec Ferenc káplán segédletével. Mise alatt az áll. el. iskola leánytanuló Hrusóczy Elek kántortanító vezetésével magyar egyházi darabokat énekeltek.

10 órakor a közgyűlés az aradi vér-

tanuk ünneplésével kezdődött, mikor is az egybegyűltek a Hymnuszt énekeltek el, mely után Brauner Alajos tanító, körelnők szép és megható beszédben méltatta okt. 6-ának a jelentőségét s emlékezett meg a tizenhármakról; majd Grau Géza gyakorló iskolai tanító Váradi Antalnak »Tizenhárom« című gyönyörű költeményét szavalta el hatással. A közgyűlés e részét a Szózat éneklése fejezte be.

Elnök a tulajdonképeni közgyűlést megnyitván, üdvözölte mindenek előtt a kir. tanfelügyelőt, Filipics Lajos országgyűlési képviselőt és a többi vendégeket, mely után Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő meleg köszönetet mond az elnök szives üdvözléért Kijelenti, hogy még soha sem hiányzott közpályája kezdete óta a muraközi tanítók gyűléséről, mert ezzel is hódolni kíván a magyar művelődés és érzés magasztos eszményének, melynek a muraközi tanítókkal együtt szolgálatában van; egyben pedig lankadatlan érdeklődésével megbecsülni kívánja a muraközi tanítók munkáját.

Sajnálataát fejezi ki, hogy mára jelzett előadását elhalasztotta, de Muraköz oktatásügyéről irt tanulmányával bevárni kívánja a folyamatba tett jelentékeny szervezéseket, melyek munkáját egységesebb s egy multban tett, valamint a jövőben megoldásra váró alkotások szempontjából áttekinthetőbbé teszik.

Hogy azonban a tanítói gyűléseken való tevékenységet példával is fokozza, bejelenti királyi tanfelügyelő, hogy a vármegyei általános tanítótestület legközelebbi balatonfüredi és a muraközi tanítói járáskör ezt követő közgyűlésén előadásokat fog tartani.

A közgyűlés ezután arról való rendkívül lelkes megemlékezésében, hogy először ült össze azóta, amióta oktatásügyünk élén a hazának egyik legnagyobb fia, Apponyi Albert gróf áll, a következő, az egész közgyűlés által kitérő lelkesedéssel fogadott táviratot intézte hozzá: »Nagyméltóságú Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi Miniszter urnak. Budapest. A muraközi tanítói járáskör mai közgyűlése alkalmából mély hódolatát fejezi ki Excellenciának. Muraköz tanítói magasztos nemzeti és szellemi céljait szolgálataiban erőt és buzulást merítenek Nagyméltóságod nagy egyéniségének, lankadatlan munkásságának s lángoló hazaszeretetének apostolságától, melynek immár egész világrészekre kiáradó dicsősége előre veti fényét Gróf Széchenyi István jóslatának, hogy a magyar nemzet egykor dicszere fog válni az egész emberiségnek. Árássa Isten sok áldását Excellenciára s zárja atyai kegyességébe a végvárak hűséges katonáit«.

Ezután a választmány működésének az évi jelentését olvasta föl Grau Géza jegyző,

melyet a közgyűlés csekély módosítással egész terjedelmében elfogadott.

A közgyűlés főtárgyát a Népiskolai új Tanterv és Utasítás ismertetése képezte, mely annyival is inkább aktualis és fontos, mivel a tanterv a miniszteri rendeletek értelmében a folyó iskolai évben egyszerre az egész vonalon életbe lépett. Előadó az új tantervnek és utasításoknak főként az újabb rendelkezéseit, előnyeit és mutatkozó hátrányait igyekezett kiemelni szépen összeállított értekezésében. Az előadáshoz dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő szólott, mely után a közgyűlés köszönetet mondott az előadónak gondos és fáradságos munkájáért.

A folyó ügyek elintézése után a jövő közgyűlés helyéül Kisszabadtát jelölte ki a közgyűlés. Az indítványok során Zrínyi Károly kép. tanár, arra való hivatkozással, hogy a központtal, és a többi körök működésével karöltve haladhasson a Muraközi Tanitókör is, azt indítványozta, hogy ezentúl a kör ne összel, hanem tavasszal tartsa meg a rendes közgyűléseit. Az indítvány elfogadott és az első tavaszi közgyűlés már a jövő 1907. tavaszán Kisszabadtán lesz.

A közgyűlés fél 1 órakor ért véget. Kellemesen hatott Drávavásárhely nagyközség azon vendéglátó szívesége, melylyel az egybegyűltek részére három hordó sörrel ültetett csapra, melyet a közgyűlés tagjai szünet közben és a közgyűlés után az ebédig szívesen fogyasztottak.

1 órakor tásasbéd volt, melyet alkalmasabb hely hiányában az óvoda nagytermében terítettek fel. A tásasbédén 80-an vettek részt, köztük Drávavásárhelyi közpénzügyi és képviselőtestületének a küldöttsége is. Az első felköszöntőt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő mondta Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszterre. Zrínyi Károly Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelőt, mint a zalamegyei tanitók lelkes és szeretett vezérét éltette. Felköszöntőt mondtak még: Szalmáry Sándor Filipcik Lajosra, mint a kerület orsz. képviselőjére és tanügybarátra; Filipcik Lajos a Muraközi tanitókör tagjaira; Dékány Mihály Kecskés Ferenc róm. kath. egyházkerületi tanfelügyelőre; dr. Ruzsicska Kálmán a drávavásárhelyi áll. iskola gondnokára s annak el-

nökére, Kornfeind Nándorra; Hrusóczy Elek a tanitókör elnökére; Zrínyi Károly Drávavásárhelyi község előljáróságára és közönségére! —

K Ü L Ö N F É L É K .

A hét története.

(Vége a szünetnek. — Rákóczi hamvainak hazaszállítása. — A király — szobor leleplezése. — Sétugrasztott játékbárlang. — Gyilkos gépkocsiverseny.)

A képviselőház nyári szünete véget ért. Szerdán tartották az első ülést, melyen Szemere Miklós mondta el a sajtó elleni panaszait. Kárhoztatta a pousai-rendszert, s azzal vádolta a sajtót, — tisztelven a kivételeket — hogy visszaél nem hivatalával. A miniszterelnök rögtön választott az interpellációra, megígérve, hogy a sajtó kinövéseit, ha nem is hirtelen és egyszerre, de rázkódtatás nélkül, lehetetlenné fogja tenni. — Ugyancsak szerdán volt a függetlenség pártjának szünet után első értekezlete, utána pedig lakoma, melyen Kossuth és Apponyi minisztereket ünnepelték.

A Rákóczi és vitéz bajtársai hamvainak e hónap 28-án leendő hazaszállítása alkalmából tervbe vett nemzeti ünnepre ország-szerte nagyban folynak az előkészületek. Konstantinápolyból jelentik, hogy az emléktáblák és koporsók már odaérkeztek. Különösen fényes jelleggel fog öltöni az ünnepély a fővárosban, és 29 én Kassán, hol az ország összes vármegyéinek és városainak képviselői jelen lesznek a temetésnél.

Vasárnap leleplezték le Karánsebesen fényes ünnep keretében a király szobrát. Ezt a szobrot a volt határőrvidékiek a határőrvidék megszűntének harminc éves évfordulója alkalmából emelték Ótelségének kegyeletök jeléül. Az ünnepélyen a király képviselőiben József főherceg jelent meg.

Nagy felhűnést keltett a fővárosban egy játékbárlang sétugrasztása, különösen mióta kitűdött, minő nagy összegre folyt ott a játék. A bank állandó vendégei voltak katonatisztek, magas állású tisztviselők és előkelő állású férfiak, már tudniillik csak addig, míg teljesen ki nem lettek fosztva. Amikor a rendőrség rajtütött a társaságra, tizenhatan voltak ott, a bankban 40.000 korona hevert, a pénzt azonban a játékosok gyorsan összeszerepték (s csak 1—2000 korona maradt az asztalon). A rendőrség ez ügyben már befogadta a vizsgálatot és a büntető járási bírósnágnál tárgyalását e hó 18-án fogják megtartani.

Long-Islandban, Amerikában, minap folyt le a Vanderbilt-gépkocsiverseny, melyről érdemes megemlékezni. Sporttekintetből ugyan nem lehet valami kiválónak nevezni ezt a versenyt, mert az indult 17 kocsiból csak 5 érkezett be a célhoz.

A többi holmi akadály miatt a pályán rekedt. Vagy legázolt valakit, vagy széttroncsolódtott. Am az öldökülésben ritka rekordot ért el a verseny, melynek harmincegy halottja van. Ez a sok ember vagy verseny közben vagy a versenyhez menet, automobil-szerencsétlenség, összeütkezés, fölfordulás vagy elgázolás következtében vesztette el az életét. Amikor erről az eredményről a versenyt rendező milliárdos értesült, maga is úgy vélte: „Ez már a megengedhetőnél több halott és sebesült.”

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXIII-ik évfolyam IV-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetés díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjen. Tisztelettel a **KIADÓHIVATAL.**

— **Apponyi a muraközi tanitókhoz.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint lapunk más helyén olvasható, a Muraközi Tanitókör október 6-án, Drávavásárhelyen tartott közgyűléséből táviratilag üdvözölte. E távirati üdvözlésre Apponyi Albert ugyancsak távirati uton a következő választ küldötte:

„A Muraközi tanitói járáskör közgyűléséből hozzáintézetett üdvözlést köszönöm és szívből viszonozom. Hazafias munkásságukat koronázza a teljes siker. Apponyi.”

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kárner Ágoston okleveles tanitót az orehoviczai áll. iskolához tanítóvá nevezte ki.

— **Rendkívüli megyegyűlés.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 15-én d. e. 10 órakor a vármegyéház gyűléstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos tárgyát II-ik Rákóczi Ferenc és bujdosó társai tetemeinek Budapestre és onnan Kassára illetve Késmárkra szállítása és eltemetése alkalmából rendezendő gyászszertartáson a vármegye mikénti részvételének megállapítása fogja képezni.

T A R C A .

Egy tolvajcsiny.

Jancsi barátom — mesélte el egy vén, gyakorolt betörő a vizsgálóbíróknak — kitűnő betörést szívatott ki, de nem volt képes egymaga végrehajtani, mert nem oly ügyes lakatos, mint én vagyok. Egy a főváros közelében levő vidéki bankról volt szó. Igazgatója gazdag, s rajta kívül csak egy Kovács nevű pénztáros és egy szolgáló állt a banknál alkalmazásban. Este korán zártak. A kis vidéki helyiségben csak egy éjjeli őr volt, egy őr reg legény, ki éjjel körüljárta az utcákon, ha véletlenül el nem aludt, s az őrködésről meg nem feledkezett. Az ősdi pénzszekrényt könnyen nyithatónak tartottuk; Jancsi még csak tűzmentesnek se, legkevésbé a betörésnek ellentállónak vélte. Az irodahelyiség ajtaján közönséges biztonsági lakat lógott, amelyről Jancsinak rég volt már viaszlenyomata; a hozzávaló álkulcsot is elkészítette és kipróbálta már. Egyik este végre akartuk hajtani tervünket, mert Jancsi kiphatolta, hogy az gazgató aznap a fővárosba utazott.

Amikor alkonyodott, a csunya időjárás miatt alig lehetett valakit látni az utcán; korán fogtuk tehát a munkánkhoz. Jancsi künn állt őr; a bankirodával szemben rejtőzött el, s az éjjeli bakter közeledte esetén macskanyávogást kellett utánoznia, a mihez pompásan értett.

Én bementem a helyiségbe, bezártam magam után az ajtót és kézi lámpám fényénél megkísértem a pénzszekrényt kinyitni. Alig dolgoztam öt percig, amikor hallom, hogy valaki kizárja az ajtót és belép. Szörnyen megijedtem! Már a kezemen éreztem a bilincseket, annyira meglepődtem, s éppen e meglepetés hatása alatt lámpásom teljes fényét az ajtó felé irányítottam. A belépő a bankigazgató volt.

Azt hittem, segélyért fog kiáltani, de az őr reg ur szemeit rám meresztve csak ezt kérdezte: Kicsoda Ön?

„S Ön kicsoda Ön?” kérdeztem én viszont. Ha az ember valami kérdés által zavarba hozatik, legjobban, ha viszont kérdez, ezáltal zavara elpalástolására időt nyer.

„Én a bankigazgató vagyok”, mondá az igazgató, „valami baja történt a zárnak?”

Mint a villám cikizzott át agyamban egy eszme.

„Igenis, uram”, mondám, sapkámat udvariasan emelve, „Kovács ur nem tudta már kinyitni a zárat és elküldött, hogy javítsam ki.”

„S hol van Kovács ur?”

„Hazament, de mindjárt itt lesz. Addigra is bezárt ide.”

„Ugy, ugy — hát csak folytassa a munkáját. Én is már rég észrevettem, hogy a zár nehezen jár. Mitől van ez?”

„Az ilyen zárt legalább egyszer évenként rendszeren meg kell olajozni”, válaszoltam.

„Nos hát, dolgozzék csak!”

„Engedje meg”, mondám — s második jó

eszmém támadt, — csak nem folytathatom jelenlétemben a munkát, hiszen nem is ösmerem. Azt mondom, hogy a bankigazgató. S ha nem az? Várni fogok most a kinyitással, míg Kovács ur eljön.”

„Ez tetszik nekem”, volt az őr reg elgűlten adott válasza, „ön vigyázatos. De hibonyitom önnek, hogy tényleg a bankigazgató vagyok. — Ime”, leveleket vett elő zsebéből, „itt vannak hozzáam intézett levelek.”

„Ezeket irathatta, hogy félrevezethesse az embereket”, mondám gyanakodva.

„Ez is igaz. Nos tehát, akkor még jobban be kell bizonyítanom, hogy nem vagyok betörő”. Kinyitotta pénzes tárcáját és egy csomó bankjegyet szedett belőle elő. „Betörő nem visz annyi pénzt magánál. Ma vettem fel a fővárosban és el akartam helyezni a pénzszekrényben, azért jöttem még ily késő este ide.”

„Ne tessék rossz néven venni”, mondám mentegelőzve, „most már nyugodtan folytathatom a munkámat. Persze rosszul megy a rossz világitásnál. Szívesebben jönnék holnap reggel.”

„Nem, nem! Reggelre nyitva kell lennie a pénzszekrénynek. Majd én tartom a lámpát.”

Köszönettel elfogadtam az ajánlatot, s megint hozzáfogtam a munkához. Mit gondolhatott künn Jancsi? Én álkulcsot és furók segítségével kifesztem a pénzes szekrényt, s tulajdonosa világitott hozzá.

Az őr reg általában igen kedves fickó volt.

A lakatos mesterségről beszélgetett velem, amelyhez kissé konyitott, dicsérte ügyes és gyors munkámat, s megkérdezte, mi a bérem.

Mely rendkívüli közgyűlésre a megyei főispán ur ő méltóságának akadályoztatása folytán van szerecsém a t. bizottsági tag urakat tisztelettel meghívni. Zalaegerszegen, 1906 évi október hó 6-án. Árvay Lajos s. k., Zalavármegye alispánja.

— **A csáktornyai iparosifjak szüreti mulatsága.** A csáktornyai iparosifjak egyesülete múlt vasárnap szépen sikerült szüreti mulatságot rendezett a Zrínyi szálloda nagyertermében. A szüreti mulatság már délután 5 órakor kezdődött, mikor az egyesület helyiségéből hatalmas kordélyosok megindultak a szüretelők s a városon fölvonulást tartottak. A menetet két gatyás lovas nyitotta meg. Az első szekéren, melyet hatalmas két ökör vontatott lassu dőcögéssel, a kisbíró, (Szalay László) ennek felesége és a szüretelő leányok voltak léceket tartva, melyről szőlőfürtök csüngtek. Közben egy hordó must csapon. A második szekéren a szüretelőket kísérő cigányok, köztük a szüretelők másik része és a hegy-pásztorok. A menetet szintén gatyás lovasok zárták be. A menetet a főtérre nagy közönség várta, hol a menet megállott és a kisbíró dobszó után humoros hirdelményben invitálta a publikumot az esti mulatságra. Este a szüreti ünnepre megérkezett vendégeket az egész nagyertermét kitöltő szőlő lugas várta, melynek óriási hajtásai csak úgy hajladoztak a hatalmas termés alatt. A lopás szabad volt, csak rajta ne csipték az embert, a mi azonban kevésnek sikerült, mert az ügyes szüretelő leányok és szemfüles fegyveres pásztorok mindent észrevettek és a tolvajt nyakon csipve, diadallal viték a bíró elé. Lassan-lassan leszűreteltek mindent, a mitől kezdve csak a táncnak éltek a szüretelők s járták a késő reggeli órákig. Kedélyes, szépen sikerült szüreti est volt ez s a kik ott voltak, jól érezték magukat. Csak az a kár, hogy az intelligencia nagyon kis számmal volt képviselve, pedig a deák egyesület mint már többször is megmutatta, megérdemli az erkölcsi támogatást.

— **Uj orgona a tanítóképzőben.** A csáktornyai áll. tanítóképzőintézet régi orgonája a 27 év alatt, mely idő óta ez intézet fennáll, meglehetősen elhasználódott s annak a kicserélése vált szükségessé. A vallás- és közoktatásügyi miniszter egy új orgonára

Az ósdi, régi szerkezetű zár hamarosan ki volt nyitva. »Rendben van«, bólogott helyeslőleg az öreg ur, »most betehetem a pénzt és mehetek haza. Kovács urra nem kell várnia. jöjjen«. Ment és kinyitotta az ajtót.

»Kérem igazgató ur, vetém ellen, »csak nem szabad a pénzeszekrényt itt nyitva hagynunk«. Ekkor Jancsint nyávogni hallottam kint; harmadik eszmém támadt:

»Mondja meg legalább az éjjeli őrnök, ha erre feljön, hogy különösen jól figyeljen a helyiségre.

»Helyes«, bólogott fejével az igazgató. »Látom, hogy éppen erre jön«. Odahívta a baktort, megmagyarázta neki a dolgot és jó borralalót ígért neki a helyiségre való gondos őrködésért.

»Egy pillanatig csak«, kértem, a mikor az igazgató be akarta zárni az ajtót, »bent felejtettem egy szerszámot«, — szempillantás alatt ismét a pénzeszekrény fel voltam és a csomó bankjegyet villámgyorsasággal eltüntettem a zsebében — »igy, most már minden rendben van«. Udvariasan köszöntve távoztam, kevés várta találok Jancsival és félórával később az éjjeli vonattal a fővárosba utaztunk.

Az egész dologról azonban semmisse került az újságokba. Az öreg ur valószínűleg szegyelette elmesélni az esetet; eléggé gazdag is volt, hogy a veszteséget elviselje.

2600 kor. engedélyezett, mely összegért Ankszter hírneves pécsi cég készített egy szép, izléses külsejű és kiváló jó orgonát s ezt az elmúlt héten állították fel állandó helyére a tanítóképző zenetermében.

Nyilvános köszönet. Méltóságos Festicics Jenő gróf ur a csáktornyai iparosifjak egyesületének a »Szüreti mulatság« alkalmából 40 koronát volt szives adományozni. E nemesszivü adományért ezuton mond hálás köszönetet az egyesület.

— **Eljegyzések.** Koósz János kisszabdkai áll. isk. tanító eljegyezte Bartal Malvinka kisszönyvit, Bartal György ugyanon-tani körjegyző kedves leányát.

Kertész Lajos csáktornyai cukrász eljegyezte Novák Terka kisszönyvit, Novák József csáktornyai iparos kedves leányát.

Himfy Béla eljegyezte Csabudin Mariska kisszönyvit Kaprouczán.

— **Felülfizetések** a csáktornyai iparosifjak egyesülete f. hó 7-én tartott szüreti mulatságán:

Festicics Jenő gróf 40 K; Filipics Lajos orsz. képvis., Kereskedő Ifjak Egyesülete, Sárközy Testvérek, Horváth Gézány, Pethő Jenő, Neumann Róbert 5—5 K; Mesterich Aladár, Löwensohn Miksa, Zrínyi Károly, Salon Péter, Baumann Zsigmond, Strausz Miksa, Dr. Viola Vilmos 4—4 K; Rosenberg Richárd, Löbl Mór 3—3 K; Stern Miksa, Petrics Ignác, Antonovics József, Herrnsten Sándorné, Scheiber Mór, Ifj. Premecz Miklós, Plichta Béla, Schuleg János, Dénes Béla, Nádasi József, Szigvárt János, Mágius Ferenc (Nagykanizsa), Kaiser János, Gerstmann Lipót, Kertész Lajos 2—2 K; Mayer Lajos, Kaczun Mihály, Frász Balázs, Nádasi Nándor, Dornik Rezső, Sátrán Matild, Sátrán János, Weisz Miksa, Kopjár István, Godina Ignác, N. N., Mráz Testvérek, Dr. Szébenyi Lajos, Grics Géza, Petrics Gusztáv, Vajda Andor, N. N., Dávid Zsigmond, Hirschmann Leó, Dr. Hidvégi Miksa, Dr. Wollák Béla, Dékány Mihály, Koltay Ferenc, Horák Ödön, Körösi Ferenc, Arany Izsó p. titkár 1—1 K; N. N. 60 f; Kozlik Lajos, Premecz Miklós idb., Kreicz Leopold, Hoffmann Ignác, Ács János, Mikk Szilárd, Hirschler Samu, Jockl N., Blau Benő 50—50 f; Hoffmann Lipót, Bors Mátyás, Harmath Nándor 40—40 f; Meider Albert, Márczius Ferenc, N. N. 20—20 f. Kalmár Aladár 3 K; Masztnak József, Tomasics Mihály 1—1 K, mely felülfizetésekért hálás köszönetet mond az egyesület. — Ugyancsak itt mond köszönetet az egyesület mindazoknak, a kik a szüreti mulatság sikeréhez egyébb kegyes adományaikkal és erkölcsi támogatásukkal hozzájárulni szivesek voltak.

— **A »Zalamegyei Kör«** szép ünnepély keretében nagyszámu közönség előtt emlékezett meg a vértanukról. Az ünnepély programja a következő volt: 1. Megnyitó, tartotta Ney Aladár. 2. Október hatodikán, írta Ábrányi Emil, szavaltá Spitzer Lajos. 3. Ünnepi beszéd, mondotta Havas Vilmos, elnök. 4. Az aradi vértanuk, írta Palágyi Lajos, szavaltá Mandl Dezső. 5. Emlékezés Damjanichról, írta és felolvasta Singer Jenő.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mágius Ferenc biztositási tisztviselő ur Nagykanizsáról, a »Muraközi Tanítókör«-nek a F. J. Tanítók Házában letett alapítványi részlettökéjél 4 koronával volt kegyes gyarapítani. Fogadja a fentnevezett nemesszivü adakozó az ügyés és a kör nevében hálás köszönetemet. Csáktornya, 1906. október hó 12-én. Brauner Lajos, körelnök.

— **Hetivásárok szarvasmarha felhajtással.** Csáktornya nagyközség a múlt év vége felé megengedte, hogy a szerdai heti vásárookra szarvasmarhák is felhajtathatók legyenek. A szarvasmarha felhajtások azonban, úgy látszik, az ily vásárok gyakorisága folytán, igen gyérek voltak, miért is a nagyközség előjárósága utóbb úgy határozott, hogy ezental (okt. 1-től) nem minden héten, hanem csak havonként egyszer lesznek, az országos vásárokon kívül, szarvasmarha felhajtással egybekötött hetivásárok. Még pedig minden hónapnak az első szerdáján, s ha ez elsejére esnék, akkor az utána következő szerdán, ha pedig ünnepnapra esik az ily szerda, akkor előtte való nap lesz a szarvasmarha felhajtással összekötött heti vásár.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban november hó 4-ik napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Ujteleki-utca 10) beküldendők.

— **A »CUNARD«** magyar-amerikai vonal köz-hírré teszi, hogy a menetrend szerint okt. 18-án induló »Karpattia« hajón kívül, egy héttel később, vagyis október 25-én még a »Ultonia« gyorsgőz-sét is indítja Fiuméből New-Yorkba. Díjtalan felvilágosítást ad az Adria személyszállító osztálya: Központi Menetjegy iroda Budapesten, Vigadó-tér 1. és a kivándorlási meghatalmazottak.

— **Déli Vasút.** Folyó évi október hó 1-től 1907. év április hó végéig a Budapest—csáktornya—határszéli vonalon fekvő Balaton-Földvár megállóhelyen a 206, 210, 205 és 209 számú vonatok utasok fel- és kiszállása céljából feltételeesen meg fognak állani. A fentti időtartam alatt nevezett megállóhelyen menetjegyek nem fognak kiadatni, hanem a menetilletéket (pótlék nélkül) a vonatokban a kalauzok szedik be, az utipodgyász pedig utánfizetést mellett vétetik fel. A vonatok megállására vonatkozó adatok az 1906 évi október hó 1-től érvényes menetrend-hirdelményekben már bennfoglaltatnak.

— **A kukoricafosztás vége.** Folyó hó 5-én este Podgorelec Mátyás határőrsi lakosnál kukoricafosztás volt s azon jelen voltak: Mikulics Károly és Márton, Horváth Károly határőrsi legények is. Később a szomszédos Jasztrabec stájer községből is oda jött 9 legény. A fosztás éjfélkor ért véget, s mivel a határőrsi és stájer legények között állandó volt a civodás, a határőrsi három legény nem is mert a fosztás után mindjárt hazamenni, ne hogy a 9 jasztrabeci megtámadja őket. Amde a stájerokra nem lehetett kifogni, mert megvárták a határőrsieket s beléjük kötöttek. Kosz Ferenc meglökte Horváth Károlyt és elszaladt, utóbbi meg utánna, mikor is Kovacsics jasztrabeci legény Horváth elé állott s azt mondta neki »állj meg, mert mindjárt agyonütlek«. Horváth erre azt felelte, miért akarsz engem bántani, hiszen én téged nem bántottalak. Erre Kovacsics megragadta Horvátot, melyben utóbbi az védekezni próbált, mikor is Kovacsics a zsebéből bicskát húzott elő. Mikor Horvát a bicskát ellenfelének meglátta, hasonlólt tett és ellen felének a feje felé ütött bicskájával. A bicská talált, Kovacsics elesett s két óra múlva meghalt. Horváth másnap maga jelentkezett Csáktornyan a járásbírósnál, honnan Kanizsára kísérték az ügyészséghez. Az ügyészség azonban a tanuvalomások alapján f. hó 11-én ideiglenesen szabadon bocsájtotta.

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik: LOPARITS R. JÓZSEF.	Glavni urednik: MARGITAI JÓZSEF.	Izdatelj i vlastnik: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	--

Navuki za október mesec.

Ne je jako prilično vreme. Nahitroma je mrazilo počelo biti, pak onda i deždja je vnoغو, kaj prepreći jesensko oranje i setvu, pak ima još i takvih mcstah gde i žito vu plasnicač čeka, da ga zmrlatiju.

Zbog vnoغو deždja i zbog mrazilog vremena i grozdje jako vnoغو trpi, ne zreli se, gnjili se. K tomu još večšu nevolju dela peronospora, koja se je ljetos jako razširila.

Vežda je vu dano javljenje gospodina ministra poljodelskih poslova od letošnjeg ploda. Iz ovog javljenja budem ja i vam nekoje izpisal.

Sa pšenicom je vu celim broju 7 milijonov katasterskih mekotah bilo posejano. Iz ovoga je zbog tuče ili zbog drugog zroka uništilo se 82 jezere kat. mekotah. Ako na celi orsag gledimo, po prek je zraslo na jednoj mekoti 8 metercentov 45 kilogramov. Zraslo je sve skupa 52 milijoni metercentov pšenice. Najveksi je bil plod vu Csongrád, Békés i Csanád varmegjiji, gde je na jednoj mekoti više zraslo kak 10 metercentov. Najmenje je zraslo vu Kolož i Brassó varmegjiji, na mekoti oko 5 metercentov.

Sa hrčjom je skorom 2 milijone mekotah bilo posejano. Zbog nesrećah se je uništilo 28 jezera mekotah. Sveskup je zraslo 14 milijonov metercentov hrči, kaj na kat. mekoti poprilički 7 metercentov 21 kilogram dojde. Najveksi plod je bil vu Jasznagykunszolnok varmegjiji, gde je na katasterskoj mekoti zraslo 10 metercentov i 29 kilogramov. Najmenjši plod je bil vu Arvavarmegjiji, gde je na mekoti samo 4 metercentov 90 kilogramov zraslo.

Sa ječmenom je bilo posejano 1 milijon 800 jezera katasterskih mekotah. Zraslo je po prek 15 milijonov metercentov ječmena uništila je tuča ili druga nesreća 27 jezera mekotah. Tak dakle na svaku mekotu dojde ploda 8 i pol metercentov. Najviše je zraslo vu Csanád, Békés i Bács varmegjijah na jednoj mekoti više kak 10 metercentov. Najmenjši plod je bil vu Sárosvármegjiji gde je na mekoti 5 metercentov ječmena zraslo.

Sa zobjom je ljetos po prilici tuliko bilo posejano, kak sa ječmenom i unlišteno je od kvarov ravno tuliko, kak pri ječmenu. Sve poprek je zraslo na jednoj mekoti 7 metercentov zobi a sveskupa je zraslo vu celim orsagu 13 milionov metercentov. Najviše je zraslo vu Torontal i Bács varmegjiji, na jednoj mekoti skoro 10 metercentov; najmenje je zraslo vu Liptó, Turóc i Zemplén varmegjiji na jednoj mekoti po prilici 5 metercentov.

Krma nebude ljetos zmenkala, jer skoro svesposvd je dosta zraslo. Pak je i treba, da po vnoغih hudih ljetah za krmu dojde jedno dobro, da se plodjenje marhe malo vu red postavi.

Veliku cenu imaju sada živina i zasi-gurno je, da bude ova cena stalna ostalna. Zato naj svaki gazda se trsi na to, da vno-go krme plodi i tak vnoغو živine more držati. To daje vezda najbošti dohodek. Žitek slabu cenu ima, tak da skoro mora doplačati gazda.

Taj navuk vam dam, da menje žitka sejajte, na mesto toga sejajmo čim više krme i drugo kaj je moći prodati, kak graha, bažulja, leču, maka, lena, konoplje. —

Sa jesenskom setvom se trsimo, da do

zadnjega oktobra vu zemlju spravimo. Sa setvom je samo vu onim slučaju slobodno zamuditi, ako je tak zvana hessenska muha stupila gori vu prošlim ljetu. Ova hessenska muha, koja uništi žito, svoje jevice na mlado jesensko žito nese. Ako dakle onda, kada ona jevice nese, neima mlado žito, tak se izfonda. Ova postpanje samo tam ima razuma, gde je prvešeg ljeta vnoغو hessenskih muhah bilo.

Sada je vreme, da poberemo kuruzu, da izkopamo krumpera i repu.

Prilikom branja kuruze izaberimo lepše lati, nje za lušćinje obesimo na suho mesto, ove budu za seme.

Pobranoga krumpera na lufu posušimo, a zatem ga preberimo. Debeloga prodamo, srednjega ostavimo za se i za seme, a dobrog poliravimo sa živinom.

Živino privučajmo na suhu krmu, a žrebiče pak privučajmo k štali. Koje vole ili marvu hoćemo za mesarsko, vezda je treba početi nje krmiti.

Vu čmelinjaku se trsimo čmele pripraviti za zimu. Luknju, nad koju čmele hodi-vu vun i nutri moramo na menjši deti i to zato jer je već mrazilo, i zato da nemore nutri tako zvani noćni leptir.

Iz vrta poberimo vun povrtelje. Vrto-vu zemlju moramo kopati i pognojiti.

Vu školskim vrtu po doli opadanju listja moramo presaditi drevje. Drevje moramo čistiti i stebila poličiti sa vapnom.

Vu goricač je vezda veliko delo. Vežda je bratva. Navuke, koji se bratve tičaju smo već vu prošlim broju povndali gazdom. Da kak moreju vino čim vu bošše peneze

Z A B A V A.

Zaklinjanje duhovah.

U Petrovoj kući u Nedelišću pojavil se je jednoč, dok još željeznica nije onud hroptala, čudan svat najme duh; ali ne u glavi seljaka Petra, kaj bi ravnič takaj nekaj čudnovatoga bilo, nego u njegovom podrumu. — Taj je po noći ružil po podrumu, hitil je iz police sira i piesak na zemlju, polokal je sladko i kiselo vrhnje iz štublakah te je jednom riečju sve delal, kaj jedan pravi duh ili strašilo mora delati u podrumu na strašila vierujućeg seljaka.

Pak makar da je jednoč, kad je Peter tustu svinju zaklal, mu iz podruma falelo dva para friskih klobasic, a gospodin notarius, koj je bil onde na kolioskoj večer i mu je dokazival, da to nemre duh biti, jer nigde nije niti čul niti čital, da bi se duhovi kradjom friskih klobasicah bavili, već da je to ili netko tielom ili po svojoj prilici maček u igri.

Polag svega toga se je prestrašeni Peter odlučil oditi u Varaždin te si od onud

jednoga baš pobožnoga patra kapucina dopeljati, koj bi neka toga duha zaklal i u Dravu odtiral, čije dno već, kak je poznato, od njihove množine samo onak vrvi.

Ali nije daleko došel, jer se je za onda u selu Pušćine zadržaval, nam već iz više pripoviestih murakózkih poznati Hatlak.

Hatlak — Bog mu dušu zveliči — je bil mali, grbavi čoviečec, koj je u kuršan-skom lugu, kam smo kakti dijaki još hodili jagode brat, u jednoj hutici stanoval i onda iz nepoznatog zroka nieko pušćeničko življenje vodil. On medjutim nije bil nikakov hudoglednjak, kak su to navadno takovi samotni ljudi, jer tko je kroz lug pri Pušćini pućoval, mogel je rano u jutro i kesno na večer iz Hatlakove kolibice veselu pjesmicu prisluškvati, koju si je ov, dok je košare plel ili kozolce za jagode priredjuval, po-pieval.

A bedast takaj nije bil Hatlak; dapače bil je pun dosietkah i veselih pričah, i tko je kujem zabludil, dobil je od njega dobroga tolnača ili ga je stari bockal ili izsmehaval, kak već je došlo i kak je bilo potriebno,

Pak zato je to krivo bilo, da su ga mnogi za bedaka držali, jer on bedastoje ničim nije pokazal; ali kak već ljudi jesu — oni svakoga za bedaka drže, koj sve tak ne živi i tak ne čini i tak nežive kak oni, i tak je veseli pušćenik pred očima drugih ostal bedak, ali si zato nije nikada glavu trl.

Kad je anda sablastmi mućeni Peter putem išel, srel se je sa starim Hatlakom i ov ga je izpitaval odkud i kam, i kad je saznal, gde tetca čizma tišće, rekel mu je da radi toga nemora ili u Varaždin k kapucinom. Proti takovim duhom i sablostjom je i ova dosta dobar i zna im protimbu, pak ako mu je pravo, more za osam dni zaklinjanjem započeti.

No, Petru je bilo pravo i za osam dni dojde izbilja stari Hatlak na večer u kuću Petra u Nedelišće i donese sobom sve za takovo zaklinjanje potrebne stvari.

I sad je pričel svoj »hokus pokus« tajinstveno, da su kod pripravah Petru već lasi u vis rasli. Najprije je nekaj med nerazumljivim mrmljanjem pred hižnemi vratimotal i vezal, onda je opet otišel do štálnih vrat, gde je to isto činil, zatim je do-

spraviti to budemo opet vu nekojim broju povedali. Za toga daj Bog svim našim prijateljem veselu bitvu!

Politički pregled.

Sada je već kraj počinka. Ablegati su se opet zisli skup, da poslujeju za dobru naroda. Ovoga meseca 10-ga su se seli ablegati opet skup na sednicu.

Najprije bude se razpravljalo, kak jedne novine pišeju od potroškov dojučega ljeta.

Kakti savršeno delo, više novinah piše, da bude se pri honvedih i honvedstvo kanonerstvo postavilo gori. I to petnajst bataljonov. Zbog toga se osim nekih mejših novinah, sve novine veseliju i veliju, da je narodu već stara zahteva, da honvedstvo dobije kanonerstvo.

Oktoobra 8-ga, tojest vu pondeljek su odkrili vu Karansebešu spomenika sadašnjeg kralja, Njegovog Veličanstva Ferenc Jožefa prvoga.

Prilikom toga su velike svečanosti bite vu Karansebesu. Pri odkritju je i kraljevski herceg Jožef bil nazočen. Po odkritju je obed bil prilikom kojega je Jožef herceg sledeću napitku rekel:

»Znam, da svih naših srcah nagnjenosti činim dosta, ako moju kupicu na zdravje onoga zdignem, čijega spomenika smo danas odkrili, kojega svaki državljanin za pravičnoga, ljubavnoga oca pozna, časti i ljubi. Njegovo cesarsko i apoštolsko kraljevsko Veličanstvo, og drži, brani i živi dugo časa. Živio! (Na taj govor je uzduševni eljen vdrl iz usteh nazočnih.)

Oktoobra 4-ga je bil imendan kralja, kak smo se to već i mi spomenuli. Vu Csakornja varašu je sve vu zastavah bilo na ovaj dan. Vu franačke braće cirkvi je sveta mesa bila, koju je služil Varga Volfgang kateketa. Nazočni su bili svi oficieri csakornjaiskog soldačtva, poglavarstvo Csakornja varaša, školska deca i t. d. i vnogo drugih ljudih

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuvane predplatnike, naj num vu novim tertalju*

šel natrag u sobu te je proti svim četirim stienam niekim čudnim glasom zakukuriknul, a iz vana se je čulo kak da mu kakovo divlje živinče sekundira glasom stekloga psa ili pijanoga mačka, koj se je nad svojom nemrtučivostjum zalual. Takodjer se je iz vana čul glas jastreba a onda opet glas trumbete, dok je u tom času Hatlak u sobi dvie friško odrezane, prst debele leskovače na križ nametal i po stolu vrtel, s kojimi je onda Petru i njegovoj ženi, sva-komu po tri po plećih čvrsto odprali i konačno, kad se je već podvrno smrklo tak, da čoviek niti svoje nosa nije pred sobom videti mogel, potrebuval je od Petra ključa od podruma, da i tam svoje priprave učini. Kad je i to bilo gotovo te se je u sobu povrnul, rekel je:

»Tak, — sada ti žena ostanesh tu u sobi mirna i moraš polagano brojiti do jezero ako znaš brojiti, a onda opet natrag do jenden; a ti Peter budeš s menom išel u podrum! Ali pazi, da strahu nerazsrđiš i kaj budem ja govoril, to i ti govori, niti manje niti više, drugčije ti straha vratom zavine,

predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.

— **Kolendar.** Október 15. Pondeljek, Terezija devica. — 16. Tork, Gal opat. — 17. Sreda, Hedviga dovica. — 18. Cetvrtak, Lukač evangelista. — 19. Petek, Peter alk. — 20. Subota, Vendelin. — 21. Nedelja, Tršula. — Evangelium ove nedelje je od jednog bolestnog kraljevskog sina. — Mladi mesec bude 17-ga od 11 vuri 43 minuti na večer. — Vreme bude mrzlo i lepo.

— **Zaključna vura.** Csakornjaiski barbiri su odlučili da zvun subote i zvun onog dana, koj pred kakov svelek opadne budu svoje stacune na večer ob 8 vuri zapri. Na svetešnji dan zapreju ob poldanašnjoj 12 vuri. A vu nedelju pak kak to već zakon naredi.

— **Muraszentmártonska** notarijušija se je izpraznila. Földes Imre dovezdašnji notarijuš se je odpovedal notarijušije. Dok bude zbiranje za toga je varmegjinski sudec poslal van Marinovics Ferenc diplomeranog notarijuša. —

— **Vu jarek se** je vtopila. Vdovica Modic Jozsefa rodjena Verhar Mara iz Rakanize je već od zdavnja ne bila pri pravoj pameti i srčeni krč je imala. Ovoga m. 2-ga je odvečer sa tom nakanom otišla zdoma, da drva donese iz šume. To je i svomemu ocu povedala. Na večer su onda idući iz šume ljudi to javili nesrečne ženske ocu, da su njegovu kćer vu jarku kre šume vtopleno našli. Morebiti, da kada je prek jarka išla ju je krč prijel, med tem je vu jarek opala sa obrazom napre i tak se je vtopila vu drugač jako plitvoj vodi.

— **Štelinga.** Nije niti tak dalko, kak se to vidi. Več oktobra 29-ga se počne. Na ovu štelingu dojdeju 1885, 1884, i 1883-ga ljeta rojeni regruti. I to oktobra 29-ga bude štelinga za Csakornja varaš i za Drávacsanjsku notarijušiju, oktobra 30-ga za csakornjaisku faru i za Viziszentgyörgy, oktobra 31-ga za Drávavásárhely i za štrigovsku notarijušiju, novembra 2-ga za felsőmihályfalvausku notarijušiju, novembra 3-ga za Beličku, murašiklošku i muraszentmártonsku notarijušiju.

— **Kralj i magjarsko grozdje.** Jeden nagyváradii vinogradar, Lukács Sandor ministarski savjetnik je prošle dane je-

dnu košaru lepoga grozdja poslal kralju vu Ischl, gde je sad kralj na počinku. Kralj kak je dvorski gospodarstveni ured dal na znanje to Lukacsu je sa dobrim apetitom jel iz grozdja i ovo je za izvrstno našel.

— **Vu mir nameštini.** Varmegjinska upravna oblast je penzionerala Tivadar Ferenc dekanovskog notarijuša. Kovacs Rezső varmegjinski sudec iz Perlaka je septembra 29-ga za namestnika dal Brenner Mihály i sa lepimi rečmi je pred skup pozvadim poglavarom izrazil priznanje Tivadar Ferencu, koj je 42 ljeta bil notarijuš svoju službu je verno i pošteno kakti veren domorodec zvršaval. Zatem se je vu ime poglavarstva Ehrenreich Nándor dekanovečki plebanoš sa lepim govorom razišel od notarijuša. Svi nazočni su se počeli plakati i notarijuš sam je suznimi očmi i komaj govorec se raztivil od puka.

— **Zaruki.** Block László osečki magjarski kraljevski rijekomernik je zaručil Bugala Matildu iz Muracsánya.

— **Avanžeranje.** Pečuška kraljevska sudbena tabla je Premuš Florijana perlačkog sudbenog slugu vu I. red a Zadravec Gábora csakornjaiskog sudbenog slugu vu II. red više podigla.

— **Velika železnička nesreća.** Blizu Piacenze vu Taljanskoj se je velika željeznička nesreća pripetila. Jeden brzni express cug se je iz šinjah pomeknul i zbog nesreće je pet taljanov vumrlo a petdeset njih je ranjani. Nesreća, koja se je ovoga meseca 8-ga tojest vu pondeljek dogodila je sledeće izpisana vu jednih novinah:

Ovoga meseca 8-ga iz Majlanda vu Rim idući brzni express cug na večer se je bližu Piacenze poleg jednog velikog mosta koj čez Po vodu pelja poškliznul iz šinjah. Med oranjenimi je samo jeden stranjski White György englez. Drugi svi su taljani. Med mrtvimi je i Lino Ferrianzi rimskog suda prorokatora sin. Nesreća je i zato bila veća, jer je cug sa strašnom brzinom išel. Kućije su jedne na drugu bežale. Druge novine veliju da je prilikom nesreće šest mrtvih bilo. Prvu pomoć su iz banhofa dojdjući ljudi pružili nesrečno obhodjenim. Zatem pak su vun došli soldati i doktori, koji su oranjene vu sudskih hižah namestili.

— **Bedasta šala.** Vu Ruskoj su sa-

da ćeš mujkovoga repa videti, kada ćeš na njem po polju jahati!»

Na to je dakako Peter odmah zgubil volju u podrum iti; jerbo pako je Hatlak rekel, da ako kuće gospodar nebi polag bil, cielo zaklinjanje bi posve badava bilo, onda se je prilagodil Hatlakovoj naredbi te je drhčuci na cielom tielu šklecavimi nogami sliedel po klimavih štengah zaklinjatelja u podrum. I komaj da su dole bili, već se je u kutu prama njim pričelo gibati i ružiti, a mimo Petrove glave su samo krumpiri, mrkva i repa leteli, kak da su iz puške išli.

Kad pak je Hatlak svojom leskovačom tri krat po vlažnoj podrumskoj stieni vudril, napela je sablast druge žice, pričela je skamuscati kak mlado šćenje te je plačnim glasom, sasvim pokorno i ponizno zapitala:

»Čoviek božji, kaj hoćeš od mene?»

Na toje Hatlak itak ponizno odgovoril:

»Ja još nisam čoviek božji, ali se ufam božjom pomoćju s vriemenom postati.»

Sad se duh prevzetno shrakne te prama onoj strani, gde je Peter drhčuci stal, hrapavo i podmuklo, kak da bi u prazni štblak govoril, reče:

»A ti osel s dugemi vuhi, kaj bi ti rado?»

Ponizno i poleg Hatlakovog nauka od malo prije, odgovori Peter drhčućim glasom:

»Ja još nisam osel s dugemi vuhi, ali se ufam božjom pomoćju s vriemenom postati.»

Na to se sablast tak strašnim glasom grohotom nasmije, da bi čoviek mogel misliti, cieli pekel se skupa smije. —

I sad na jedan krat nekaj kakti u bielu plahtu zamotano, preleti ili prebeži med Hatlakom i Petrom iz podruma van, i od tog doba brš, da se u Petrovom podrumu više nije straha pojavila; ali drugog dana su našli med štblaki i sirom na polici zagutenoga susedovoga mačaka, kojega mustači su bili još puni vrhnja.

To je već tak navada strahah i duhovah, da ako moraju sramotno preobladani, ostaviti koje miesto, onda se fante nad komjom nedužnom životinjom. Pak tako isto se je i ovde poterana sablast fantila nad susedovom mačkom, kojega je baš zatekla pri koštanju vrhnja.

Dakako da se je poslie govorilo, da se

da svakdašnji oni listi, koji bogatešim ljudem se pišeju, da naj tuliko i tuliko platiju jer drugač bude zlo zu nje. Takovom jednom listu je postal žrtvom Taigin kapitan kojega su njegovi pajdaši hoteli našaliti. Ali šala se je na žalost obrnula. Pajdaši su pisali Taiginu, da naj vu nekoju kassu plati 500 rubelov za cilje bune. Jer pak kapitan tuliko penez nije imel, dakle nije mogel niti platit. Zato je i na svojim stanu jako dal stražiti. Ali ove dneve su žalostnu šalu ipak napravili sa njim njegovi pajdaši. Došli su mu — vu stan sa larfami. On je nije poznal, pak zato se je tak prestrašil, da ga je slag trefil i vu rukah svojih pajdašov je vumrl. Iztraga je proti pajdašom, koji su bedastom šalom vu smrt nagnuli jednoga človeka podignjena.

— **Doli opadjena** angelova glava. Vu Budapešti vu Népszínház zvanim teatru je prilikom igranja iz tretjega korusa jednoga angela glava doli opala. Jeden komad je jednu gospodjicu na čeli oranil a drugi komad je baroni Kruchina Karolya ministerskoga tajnika ženi vu krilu opal. Iztraga je iznašla da je nesreću jeden dečec zročil koj je sa rukom vudril po angelovi glavi.

— **Zdravje kralja.** Jedne novine pišeju, da je zdravje kralja čista dobro. Kralj se je iz Beča vu zaprtjo kočiji odpejal vu Schönbrun na svoje imanje. Te glasi su jako dobro delovali na penezne krugove.

— **Koja je najlepša.** Kada se je španjolski kralj sa svojom ženom vu San Sebastijan kupalištu zabavljaj, kupelišno društvo je napravilo najčejaj za žene i devojke, koje su najlepše. Koja je najlepša bila, je dobila premiju. Znamenito je, da su novine ne pisale ime one sretne devojke, nego su samo javile, da je premiju dobila jedna sretna španjolkinja.

— **Umorstvo** na cugu. Vu Nemškoj se je opet pripetilo umorstvo na cugu. Kak iz Barmena javiju Feldgen Karola 61 ljeto staroga bogatoga pallera su na kölnskim cugu zaklali. Feldgen je ovoga meseca 10-ga odpejal se iz Barmena vu Köln. Vu jednu II. razreda sobicu si je sel i blizo Haan pos-

je Hatlak sa jednim mladim dečkom, soldatom, koje onda baš bil doma na dopustu, dospomenul, i ov je iza toga, dok je onda stari u sobi pripreme za zaklinjanje delat, vani kukorikal, lajal i trubental, kaj se je sve u sobu strahovito čulo. A kad je poslie toga Hatlak dobil od podruma ključa te je išel i u podrum, tobož pripreme delat, onda je toga svoga ketuša pustil u podrum, a ov je već onoga pravoga duha, najme mačka susedovoga našel pri dielu, kojemu je odmah i vratom zavinul, a onda sam jedno malo strahu igral.

To se je sve po Nedelišču i okolici govorilo, ali je to odviše naravno da bi se moglo vierovati, jer naš puk ima samo nenaravne stvari rado, pak vieruje u ropotajuće duhove strašila, nočne sablasti i druge kaj kakve bedastoče, pak anda si nedeliščanci niti danas još nedaju dopoviedati, da je pri Petru u podrumu prava — ona prava svakdašnja straha, bil susedov maček, a ona pri zaklinjanju, da je bil Nacek Horvat za onda bivšij vodnik (Führer) pri domobrančih u Szombathelju. Oni si to samo nedadu dopoviedati ter si nedadu, pak makar buš plesal pred njimi, pak sam im zato ja ovde taj ciljel dogodjaj jasno episal, mozbit dojdu sada u se.

Em. Kollay.

taje su mogli napraviti umorstvo, telo su mu drugi dan našli med šinjami. Tolvaj je zel od njega sve dragocenjenosti i peneze. Cela nemška je uzbujena, da se tak vno-goput dogadjaju umorstva.

— **Kassa »Sirio« ladje.** I mi smo pisali već od one velike nesreće, koja se je na morju sa Sirio damšifom pripetila. Sada se novine opet spomeneju iz ove ladje. Najme vlada je dala iskati pod morjom kassu ladje vu kojoj bi vno-gopenez i pisma moralo biti. Buvari koji su ladju gori doneshi su praznu našli. Sada je iztraga iznašla, da su marineri razbili kassu onda, kada su videli, da se vtoplja. Sa penezi su otišli i oslobodili se.

— **Ministri vu Beču.** Ministerpredsednik Wekerle je ovoga meseca 9-ga odpu-tovao vu Beč, da kralju preloži o proračunu i o drugih zakonskih osnovah koje hoće pred orsačko spravišće deti.

Takajše je vu Beč išel i grof Andrassy minister nutrašnjih poslov. Andrassy je više zakonskih osnovah pokazal kralju, koje je kralj sve za dobre zel. Kak jedne novine pišeju, kralj je sa velikim zaufanjem prama sadašnjoj vladi.

— **Korupatkin** knjigu piše. Kak jedne novine pišeju Korupatkin general i ruski vojskovedja, koj je tulikoput bežal pred japanci, sad knjigu piše vu kojojbude prepovedal povest ruskog-japanskog boja. Korupatkin na više mestah jako navali na vojnu komandu. Veliju da je car zabranil, da se ova knjiga vun izdaje.

— **Obnorel je.** Kak zgora pišemo od nesreće željezničke pri Piacenzi, prilikom ove nesreće je jeden putnik od velikog straha i muke obnorel. Celi den je sa koferom pošumi sem tam hodil a zatim je zniknul. Skoro sve putnike su morali opererati.

Rog Lehelov.

V Jászberényu još i den denes videti roga Lehelovoga. Lehel je bil jeden vodja magjarske vojstve. To je tak jaki rog, da jeden zmed sto ljudih či ga more zapuhnuti Rog je s elefantске kosti i na njim zareznani svakojački taborski obluki. Gdo je na orsački jezeroletni izložbi bil, je mogel videti toga roga.

Slučaj toga roga je znamenit. Veliju, da je vodja toga roga uvek sobom nosil v saki tabor na glas njegov se nova život zdigla v dušah vojnikov; ako je na bregu puh-nul vu njega, na kilometre dugo se čul glas.

Vu Augsburgu je bil tabor. Med magjari se red raztrgnul. Lehel je ne imal vreme se spšičati od svojega roga. Konja su mu zaklali, i pod konj zakopanoga vitezu su z ruk cuknuli sablju prije, nego bi on si svoje srce mogel s njom prebosti i njega su ulovlienoga peljali pred dobitnika, Ottó nemškoga cesara. S njim su bili njegvi pajdaši: Urtur i Bulcsu vodji.

Kraljni sudci su na sm t obsudili zaborljenike.

Nije bil Lehelu sud na težko. Čutil je da ga je zaslužil; ne zato da je tabora počel, nego zato kaj ga je zgubil; samo zato ga je bolelo jako srce, da on koj je magjare pozval na pomoć v tudji orsag, koj se onda izneveril i zrokuval ovu bitku, Konrad tam sedi med njegvi sudci.

To si je sprosil zadnjom minuti, da bi mu dopustili, kaj bi još jedenput mogel spuhati svoju mrtvečku pesmu,

Dali sa mu ga. Zapuhnul ga zadnjiput; glasila se na dugoma, glasila se daiko žalostna pesma; dalešnji bregi su žalostno dali nazaj glas. Na polju je jeden vmirajuć vitez zdigel glavu gori na poznate glase, poslušal je nje, i kad je glas prestal, ostavila ga opet duša, koja je na žalostne glase na jednu minutu v njega nazaj došla. Sami panduri su si suze brisali na turbobu pjesmu.

V ovim času skoči z med nje Lehel, i kad je Konrada, izneverjenoga pajdaša pred sobom videl, s teškim rogom je vudril ga po čeli tak, da se odmah mrtev skup zrušil.

»Ti budeš pred menom išel i sluga mi budeš na drugom svetu!« — veli Lehel. Tak je išel pred gaige.

Još i den denes se vidi jedna velika čorba vu rogu. Veliju da je to rog onda dobil.

Vu ov rog su prošli tijezen zapuhnuli gda je grof Apponyi minister pohodil svoje zbiraje vu Jászberényu i svoj 25 letni jubileum oblužavaul, kakti njihov orsački zastupnik.

Kakov je bil gardist.

Konec.

Ali školnik glasa s svojim možarum pokazajuće vitežtva početom je kanil zadržati, za lažljivost je kazal govora plantavoga kanonira i svakomu je tako govoril, da je nepriatelj za kupčih stal i njegvo silno pucanje je odtiralo illérce.

A stražar vu turno, ki v pomešanoko je tako pomešal ljudi, komaj — komaj je mogel pobeci zmed šakah nekojih razljute-nih vitezov.

Peštanski fiskaliuš, gardiski kaprol je pako drugi dan odpotovao. Kad bi se spričal bil od svoga rednoga mesta i od rodbine svoje, jeden zmed rodkakov zapita njega: »No sinko, kad nas budeš opet pohodit?« — Kad budete opet vodju trebali proti kupcov.»

Med peštanski gazdisti jesu redovito na noć tajne značne reči razdelili, to je zato bilo, da ako bi drugi što vtegnul oružje vu ruke primiti, koj nije spadal med gardiste, onda njega kak puntara da vloviju.

Dogodilo se, da jedenput taborsko se natorstvo, poleg zaboravljenje komišara dvoje formu značeno reč je dalo vun. Dvoji gardistov se zide, jeden od drugoga pita za rieč, dakako svaki je drugo rekel. Nazadnje, koj je jakši bil, on je drugoga odpejal vu rešt.

Majcen Ferenc

Gubona árak. — Ujena žitka

mmázsa.	1 m-cent.	kor fil.
Buza	Pšenica	13.50—
Rops	Mrz	11.00—
Árpa	Ječmen	12.00—
Zab	Zob	13.20—
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.20—
Fehér bab uj	Grati beli	21.00—
Sárga » »	» žuti	16.10—
Vegyes » »	» změšan	15.20—
Kendermag	Konopljeno seme	21.00—
Lenmag	Len	21.00—
Tökmag	Košćice	18.00—
Bükköny	Gralhorka	14.00—

sóskúti „PAULA“- forrás sóskúti „VITA“- forrás

természetes hazai ásványvíz.

természetes hazai, alkalkus, carbon-natron ásványvíz.

Páratlan és kristálytisza, szénsavdús borvíz.

Leghírnevebb *orvosprofesszoraink* szenzációs gyógyeredményeket érnek el vele.

796 7-10

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárusító STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornyan.

Szőlőoltvány eladás.

A ki egészség, olcsó, szép szőlő akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós lelkismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ős-Csanádon (Torontálmegeye) ahol *szokvány minőségű* I. rendű fás, gyökeres és sima *zöldoltványok, bor és csemegefajok*, valamint amerikai sima és gyökeres *szőlővesszők*, nemkülömben ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. *Szőlőtagasnak* külön e célra választott fajok. *Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.* — A számos elismerő

levél közül itten csak egy: — Bodonkut, 1906. szept. 19. Tisztelt Uram! Az Öntől rendelt 1000 db. szőlőoltvány mind megfogamzott, miért is fogadja köszönetemet lelkismeretes vizsgálásáért. Kérem megírni, mikéféle csemegefajokul rendelkezik, mert a hiányt azazl pótolom. Tisztelője Földvári Lajos, áll. isk. igazg.

Keil-Lakk

legkitűnőbb mázoló szer puha padló számára.

789 6-6

Keil-léle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keil-léle fehér „Clasur“ fénymáz 90 fillér.
Keil-léle arany-fénymáz képereteknek 40 fillér.
Keil-léle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyan, — Horvat A. Varazsdon.

A főutca 36 szám alatt levő
SZEIVERTH-féle

h á z

eladó. — Bővebb értesítés Dr.
HAJÓS FERENC ügyvéd irodá-
jában nyerhető. 818

Alsódomboron

Robán Gusztáv vendéglős el-
adja

vendéglőjét

berendezéssel együtt

ház és melléképülettel.

819 1-1

3734 sz. tk. 906.

I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd végrehajtónak Gutterman Simon és neje Persztec Mária csáktornyai külv. lakosok elleni végrehajtási ügyében a 2388 tk. 906. sz. a kibocsátott hirdetménnyel 1906. aug. 22-én foganatosított árverést dr. Kovács Lipót csáktornyai ügyvéd kellő időben beadott utóajánlata folytán az 1881. LX.t. cz. 187 §-a alapján hatályon kívül helyezte, minek folytán vgrhajtónak 55 kor. 60 f. ügyvédi költség és munkadíj tőke, ennek 1905. nov. 3-tól járó 5% kamata, 17 k 40 f per, 9 k 80 f végrehajt. kérelmi és 12 k 30 f árverés kéri költségekből álló követelése kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. bíróság területén fekvő a csáktornyai 1299 sz. tkvben 469/a hrsz. a. felv. ing. 219 k becsárban a tkvi hatóság helyiségébe

1906. évi október 23 napján d. e. 10 órakor

Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár 2216 k 50 f.

Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig: 221 kor. 65 fillér.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az első az árverés iogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt e másodikat ugyanattól 30 nap alatt a haradjikat ugyanattól 45 nap alatt, minden myes részlet után az árverés napjától számitandó 5% kamattal együtt az árverési mltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint

Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. bíróság telekkönyvi osztályánál és a helyi községházánál megtekinthetők.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Csáktornyan, 1906. szept. 11. 813

Gyümölcs árverési hirdetmény.

A stridó-farkashegyi állami szőlőtelep ez évi 13—15 métermázsányi gyümölcs (alma és körte) termése folyó hó 14-én délután 3 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Felvilágosításai szolgál a

815 1-1

M. kir. szőlészeti és borászati kerületi
felügyelőség Farkashegyen.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **kőszvényél, csúznál és meghúlések** nál, bedörzsölés képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegy: és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „ARANY OROSZLÁNROZ”, Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Értesítés.

A CSÁKTORNYAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT t. részvényesei ezennel értesítettek, hogy a folyó hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlés elé az igazgatóságnak a t. részvényesekkel már korábban közölt javaslata azon módosítással lett előterjesztve, miszerint a kibocsátandó 1000 drb. új részvényből ez idő szerint csak 500 darab bocsájtassék ki, a másik 500 darab kibocsátási időpontjának és árfolyamának meghatározása pedig bizassék az igazgatóságra, mégis oly megszorítással, hogy egyrészt ezeknek árfolyama sem lehet 300 koronán aluli, másrészt hogy a részvényesek elővételi joga ezen második kibocsátású 500 darab is megóvassék.

Minden egyebekben az igazgatóságnak a tisztelt részvényesekkel közölt eredeti javaslatának pontozatai változatlanul megmaradtak és a közgyűlés azokat a fenti módosítással határozottá emelte.

Eszerint a most kibocsátandó 500 darab új részvényre a részvényeseknek minden régi részvény után egyharmad új részvényre vagyis három után egy egészre van elővételi joguk; ezen elővételi jog f. é. október 20-tól november 15-éig gyakorlandó. Az elővételi jog gyakorlásakor minden egyes új részvény után 100 korona, egyharmad részvényjegy után pedig 33 K. 34 fillér lefizetendő az intézet pénztáránál elismervény ellenében. A második két részlet fizetésére az igazgatóság 1907. év első felében fogja felosztani a részvényeseket. — Kinek-kinek azonban szabadságában áll az egész vételért már 1906-ban lefizetni.

Az 1906. évben történt fizetések után fizetési naptól év végéig számított 5% kamatot térít meg az intézet.

Ellenben az 1907. évben teljesítendő befizetések után, év elejétől a fizetési napig számítandó 6% kamatot tartoznak a részvényesek az intézetnek megtéríteni, mivel az új részvények 1907. január 1. kezdve mindenben egyenlőkké válnak és az évi üzleti nyereségben már a régi részvényekkel egyformán részesednek.

A régi részvényesek által az elővétel jogán át nem vett részvények, az igazgatóság által szabadkézből eladhatók, de nem alább mint 300 korona árfolyamon.

812 1—*

Kiváló tisztelettel

az igazgatóság.

Necsak olvasni

hanemmeg is kell kísérlni BERGMANN és TÁRSA, Dresden és Teichen a/E régen bevált, gyógyító hatású

Steckenpferd lilium- tej-szappanát

azelőtt Bergmann-féle liliumtejszappant (jegy: 2 Bergmänner) hogy azeplőktől ment, fehér arcbőrt, valamint gyengéd arszint nyerjünk.

Darabja 80 fillér-ért kapható:

Stráhia Testvérek-nél
Csáktornya.

791 7—50

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy helyben a **Petőfi-utczai Neumann Salamon**-féle házban egy

rőfösárú üzletet

nyitottunk.

Nagy választék, pontos kiszolgálás és jutányos árak által igyekezni fogunk becses vevőink teljes megelégedését megnyerni.

Becsés pártfogásukat kérve maradunk

kiváló tisztelettel

Hirschsohn Testvérek.

Trgovina odpiranje.

Čast nam je obznaniti p. obćinstvom, da u Csáktornya vu **Petőfi-ulici** (gde sada **Neumann Salamon**, sin Štefekov ima svoju hižu) jednu

robnatu trgovinu

smo odprli.

Preporučamo naše uredjeno veliko skladišće svake fele modne i druge robe, za najfalešu cěnu i podvorbu!

Vriedno povjerenje proseeć, ostanemu

sa štovanjem

Braća Hirschsohn.

810 2—3

Világkiallítás Szent-Louis 1904 legfőbb kitünt. Grand Prix

Egyszerű és gyors Fritsch-Schulz-féle tisztítószert

Globin

a legjobb és legfinomabb
Gyíró tisztítószert